

Fylkesutvalgets behandling:

Representanten Siv Henriette Jacobsen (Ap) fremmet følgende forslag:

Økonomiplan for Østfold fylkeskommune 2018-2021:

Et løft for felles fremtid

Felles forslag fra: Arbeiderpartiet, Miljøpartiet de Grønne, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Rådmannens forslag ligger til grunn. Alle forslagene følges opp gjennom egne saker med detaljer for gjennomføring:

Flertallspartiene i Østfold fylkeskommune vil satse sterkt på kompetanse, skole og full læreplassdekning for å takle fremtidens utfordringer og utløse fremtidige muligheter.

Det er viktig at fylkeskommunens økonomiplan blir et viktig bidrag til å løse de virkelige store utfordringene for Østfold. Læreplass til alle som har behov for det og arbeid til alle er sentrale tema. Det grønne skiftet vil stille krav til omstilling. Det er også viktig at Østfold fylkeskommune utnytter mulighetene i det grønne skiftet til næringsutvikling, ikke minst gjennom samfunnsutviklende innkjøp og anbud og fylkets egne nærings-satsinger gjennom Næringsriket Østfold og det løpende arbeidet i næringskomiteen. En økende dreining av transporten mot kollektiv, gang- og sykkel er også en sentral del av denne satsingen.

Der det er mulig skal fylkeskommunen bidra inn i felles partnerskap. Det bidrar til økt forankring av satsingene og til en fordobling av midlene. Fylkeskommunen vil også bruke eksterne prosjektmidler mer strategisk. Dette gjelder ikke minst bruk av INTERREG og EU programmer. Disse midlene bør i større grad bidra til å løse kjerneoppgaver og strategisk viktige oppgaver for fylkeskommunen. For å utnytte disse mulighetene bør fylkeskommunen i større grad ta flere egne initiativ og være prosjekteier.

Skole:

Full læreplassdekning, kompetanseløft for lærere, voksenopplæring og redusert frafall

Skolebruksplanen vil behandle investeringsbehov og tilbudsstruktur*. Ut over dette har arbeidet for å bedre kvalitet og redusere frafall høyeste prioritet. Full læreplassdekning, økt trivsel og styrking av de grunnleggende ferdighetene er de tre viktigste tiltakene for å nå dette målet. For å være skodd for fremtiden er et kompetanseløft for lærere, økt satsing på voksenopplæring og oppfølgingstjenesten viktig.

Tiltak i økonomiplanen:

- Målet om full læreplassdekning styrkes ved å inngå flere intensjonsavtaler om læreplassgaranti med flere bransjer.
- For å sikre fornyelse av videregående opplæring i Østfold, er det behov for et kompetanseløft slik at flere lærere får tilbud om etter-/og videreutdanning blant annet

gjennom ordningene «Kompetanse for kvalitet» og «Kompetanse for mangfold» samt teknologi og læring. Kostnad: 6 millioner (3 mill. over 2 år)

- Styrke tilbudet til elever som er under oppfølgingstjenestens ansvar. Kostnad: 500 000 samt sikre et tettere samarbeid med NAV og undersøke muligheten for å søke statlige midler.
- Ekstra innsats for å få ned ventelistene på voksenopplæring. Også gjennom bruk av Studieforbund. Kostnad: 2 millioner.

*Av hensyn til fremdrift må økonomiplanen være førende for tiltakene på Fredrik 2 og St. Olav.

Klima og miljø: klimanøytral drift og sikring av biologisk mangfold

Norge har forpliktet seg til å bli karbonnøytralt innen 2030. Hele 30 prosent av det innenlandske utslippskuttet kan og må tas i kommunesektoren. Fylkestinget vil bidra med klimanøytrale bygg og kjøretøy og vil vektlegge klimanøytrale løsninger i alle anbud. I tillegg er det viktig å sikre en helhetlig forvaltning av naturressurser og biologisk mangfold.

Tiltak i økonomiplanen:

- Det etableres et restaurering/reetableringsprosjekt i partnerskap med blant annet fylkesmannen og kommunene for å sikre og fremme biologisk mangfold. Kostnad: 1.5 mill.
- Ta et politisk initiativ til en helhetlig forvaltning av Oslofjorden.
- Fremme snarlig reetablering av dyrka mark samt sikre at jordflytting skjer faglig forsvarlig.
- Etablere et fond for å ta i bruk energieffektive løsninger som solenergi på egne bygg. Kostnad: 4 mill.

Folkehelse: Partnerskap gir forsterket satsing:

Sosial ulikhet i helse er en av Østfolds mest grunnleggende utfordringer. Arbeidet med å sikre folkehelsen er grunnleggende for å utvikle Østfold på en god måte til best for innbyggerne. En satsing i partnerskap bidrar til bedre forankring og en fordobling av fylkeskommunens midler.

Tiltak i økonomiplanen:

- Øke Regionale folkehelsemidler for å hente ut flere eksterne midler. Dette inkluderer også muligheten for å utvide ordningen med parselhager til flere kommuner. Kostnad: 1.2 millioner.
- Sette av søkbare midler som skal benyttes til aktivitet innen friluftsliv. Målsetningen er å iverksette lavterskeltilbud for økt folkehelse, inkludering og mer naturglede. Kostnad: 250 000.

Samferdsel: Mer sømløse kollektivtilbud, bein og sykkel.

Vi har over tid satset på gang- og sykkeltilbud i Østfold fylkeskommune. Dette er et arbeid som også vil bli prioritert fremover. I tillegg vil satsingen på å få flere til å kjøre kollektiv intensiveres. Østfold fylkeskommune vil bidra til satsing på ny teknologi og fornybare løsninger.

Vi vil også bidra aktivt og positivt til fortgang i bypakkene (Nedre Glomma og Mossregionen.)
Å sikre utbygging av dobbeltspor helt ned til Gøteborg er også av største viktighet.

Tiltak i økonomiplanen:

Kollektiv:

- Prosjektet «Østfold tar bussen» er i prosess gjennom egen sak som blir behandlet i flere omganger i løpet av 2017. Det legges til grunn at arbeidsreisende prioriteres, samt at TT- brukere og bestillingstjenester for definerte brukere/Flexx gis et løft.
- Det ble våren 2017 etablert et samarbeid mellom Jernbanedirektoratet og ØFK for bedre samordning av priser, billetter og kapasitetsutnyttelse av tog og buss internt i Østfold. Dette arbeidet gis høy prioritet og må bli synliggjort gjennom økonomiplanene framover.

Ny teknologi og bærekraftige løsninger:

- Det vurderes å etablere et forsøksområde for autonome kjøretøy og førerløse busser.
- Slike full utbygging av ladestolper ved fylkeskommunale bygg gjerne gjennom støtte fra Transnova. Til dette settes av 3 mill. i et prosjekt.
- Det startes et arbeid opp mot ENOVA med tanke på å få etablert hydrogenfyllstasjon langs E6 i Østfold. Det er også ønskelig å være med på prosjekter som ser på forskjellige måter å produsere og bruke hydrogen.

Gang og sykkelseting:

- ØFK har et omfattende arbeid for å gjøre sykkel til attraktivt transportmiddel for flere. I det videre arbeidet er det ønskelig å samarbeide bl.a. med BaneNor om utnytting av driftsveiene langs jernbane og gamle jernbanespor som bidrag til et helhetlig sykkelvegnett i Østfold.
- Arbeidet med kartverk for sykkeltraseer i Østfold skal gis prioritet.
- Prosjektene med gang og sykkelvei på Hvaler og Skiptvet må følges opp fremover.

Vei

- Økt dekkevedlikehold/reduksjon etterslep 1. million

Næringsutvikling: Følge opp utvalgte satsinger og realisere nye muligheter

Det grønne skiftet gir økte muligheter innen næringer der Østfold har et særskilt fortrinn og kompetanse slik som trebaserte næringer, skog og jordbruk. Det åpner også opp for helt nye muligheter basert på blant annet solenergi, biogass, resirkulering og smart energi.

Arbeidet i Næringsriket Østfold og i Næringskomiteen må innrette seg på å utnytte disse mulighetene. I tillegg er det viktig å følge opp økonomiplanens føringer slik at både fylkeskommunen og kommunene i Østfold kan utnytte muligheten gjennom leverandørutvikling, innkjøp og anbud.

Østfold har en rik industritradisjon og stor produksjonskompetanse. Det er viktig å utnytte vår industrikompetanse både til å videreutvikle og trygge eksisterende industri men også

systematisk utnytte eksisterende kompetanse, nærhet til markedet og muligheter for automatisering til etablering av ny industri i Østfold. Østfold har også en lang kystlinje og maritim industri. Det er viktig å legge til rette for at denne industrien får mulighet til test og utvikling av prototyper i våre kystområder.

Tiltak i økonomiplanen:

- Bruke partnerskapet i Næringsriket aktivt for å realisere funnene i verdiskapningsanalyse for landbruket og øke verdiskapningen i næringen - rettet mot grøntsektor og skogbruk.
- Fylket skal fortsette sin satsing på mat og reiseliv blant annet gjennom Guldkorn og Visit Østfold.

Kultur: Flere regionale anlegg og støtte til og i østfold

Arbeidet med å etablere flere regionale idrettsanlegg trappes opp. Etablerte anlegg og bygg – også skolebygg utnyttes bedre gjennom bedre tilgjengelighet, en bevisst policy og gode avtaler som kommer allmennheten til gode. Et felles kulturløft og felles kulturopplevelser er viktig for å binde Østfold sammen. ØFK vil derfor fortsette å satse på kultur over hele fylket.

Tiltak i økonomiplanen:

- Bidra til mer systematisk bruk og sikre god tilgjengelighet til skoler og skoleanlegg for frivilligheten i Østfold.
- Jobbe videre for å etablere et Regionteater i Østfold
- Bidra til et løft innen bygningsvern/kulturminner. Kostnad: kr. 500 000.
- Anleggsløftet ligger fast. Det mobiliseres videre for konkrete interkommunale løsninger i fylket.
- Gjenopprette støtten til Kirkens SOS og funksjonshemmedes organisasjoner. Kostnad: kr. 300 000 samt oppjustere støtten til eksterne organisasjoner med 200 000. Samlet kostnad 500 000.

Tiltak	Kostnad	Finansiering
Kompetanseheving lærere	6.0	Overskudd Østfold Energi
Styrke Oppfølgingstjenesten/reduere frafall.	500 000	Udisp. Drift
Ekstra innsats Voksenopplæring – få ned ventelister	2.0	Overskudd Østfold Energi
Biologisk mangfold	1.5	Overskudd Østfold Energi
Solenergi/energieffektivisering	4.0	Udisponert regionalfond

Folkehelse	1.2	Udisponert drift
Friluftsliv	250 000	Overskudd Østfold Energi
Økt støtte bygningsvern	500 000	Overskudd Østfold Energi
Ladestolper	3.0	Overskudd Østfold Energi
Økt dekkevedlikehold	1.0	Overskudd Østfold Energi
Gjenopprette støtte til Funksjonshemmede og kirkens SOS samt oppjustere øvrige.	500 000	Udisponert drift.
Inndekningsbehov	20.45	20.45

Inndekning anvisning:

Overskudd Østfold Energi: 14.25 millioner

Drift udisponert: 2.2 millioner

Udisponert regionalfond 4 millioner

Representanten Simen Nord (H) fremmet følgende forslag:

Økonomiplan for Østfold fylkeskommune 2018-2021 fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre

Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ønsker en langsiktig god drift med rom til nødvendige investeringer. Rådmannens arbeid med effektivisering av driften er gledelig og i tråd med hva vi har foreslått tidligere. Vårt alternative økonomiplanforslag viser at vi med noen omprioriteringer fortsatt kan gjøre mer for å sikre viktige tilbud til fylkets innbyggere. Østfold fylkeskommune har to overordnede mål: å styrke kompetansenivået til innbyggerne i Østfold, og å øke antall arbeidsplasser mer enn befolkningsveksten. Våre prioriteringer handler om skole, næringsliv og infrastruktur slik at vi kan oppnå disse målene.

ORGANISASJON

Oppgavereform: Vi forholder oss til Stortingets vedtak om at Østfold fylkeskommune vil inngå i region Viken fra 1.1.2020, og mener arbeidet med denne regionen må starte så raskt som mulig. Oppgavene som skal overføres fra stat til regionene er en god begynnelse for å gi oss en samfunnsutviklerrolle av betydning for innbyggerne, og vi må bruke denne muligheten til å styrke oss ytterligere.

Ansettelsesstopp: Det skal ikke ansettes flere personer i den sentrale administrasjonen, og antallet administrativt ansatte skal reduseres med 10 % i perioden.

Østfold Energi: Østfold Energi har en vesentlig høyere verdi enn selskapets egne verdianslag, vurdert etter Hafslunds nylige transaksjon. Vi har forventninger til at verdiene som er bundet opp i selskapet gir en avkastning som minimum tilsvarer fylkeskommunens finansieringskostnad. Klarer ikke selskapet å levere på det, så må ØE de neste årene selge unna investeringene som ikke har tilknytning til produksjon av vannkraft og bruke salgsinntektene og kontantbeholdningen til å nedbetale gjeld for å sette selskapet i stand til å et sikkert utbytte. Målet er at selskapet i fremtiden skal være i stand til å gi et langsiktig stabilt utbytte til fylkeskommunen og kommunene i Østfold. Utbyttet skal for fylkeskommunens del bindes opp til investeringer i skole og samferdsel.

Eiendomsforvaltning: Fylkeskommunen oppretter et eget eiendomsselskap som skal forvalte egen og innleid eiendomsmasse på en profesjonalisert måte. Ved større prosjekter, som utbygging av nye skoler, skal man kunne ta i bruk både OPS og rene private løsninger.

NÆRINGSUTVIKLING

Prioritert næringsutvikling: Regionale utviklingsmidler og våre ulike støtteordninger bør prioriteres til næringsutvikling som skaper arbeidsplasser. Vi setter av ekstra midler i økonomiplanen for å styrke satsingen på næringsutvikling, blant annet gjennom Næringsriket. Fylkesrådmannen skal fremover sette av 25 % av fylkeskommunens driftsoverskudd til fond for næringsutvikling, slik at deler av overskuddet kan investeres i fremtidens inntektsgrunnlag.

Stolte bedriftstradisjoner: Østfold har sterke tradisjoner knyttet til industri, handel og logistikk. Dette må fylkeskommunen ivareta med en målrettet satsing på moderne videreføring med stor vekt på miljø- og klimarettede tiltak. Målet må være at det raskt skapes flere arbeidsplasser med helårsvirkning.

Dette oppnås gjennom kompetansebygging, innovasjon, entreprenørskap, klynger/nettverk og andre vekstfremmende tiltak. Midler til bedriftsrettede tiltak skal stå sentralt. Byråkrati og ikke-næringsrettede tilskudd må gjennomgås og reduseres slik at størst mulig andel går til næringsrettet innovasjon.

Vi har også sterke tradisjoner innen primærnæringene. Jordbruk og fiske er viktig for Østfold, og vi produserer mange av landets fremste produkter innen mat og drikke. De siste årene har det blitt utviklet mange nye produkter som har gitt Østfold økt oppmerksomhet som matfylke. Dette er en utvikling vi fortsatt vil fremheve og styrke. For å underbygge dette kan vi ha skole- og nabolagshager ved våre bygg.

Lokale produkter: Fylkeskommunen skal ved ellers like konkurransemessige forhold foretrekke lokale kortreiste produkter fra Østfold.

Visit Østfold: Fylkeskommunen bør snarest mulig overlevere Visit Østfold til næringslivsaktørene, og ikke være med som eier av selskapet. Fylkeskommunen som regional utviklingsaktør kan ta initiativ og knytte samarbeidspartnere sammen, men bør ikke være langsiktig eier i bransjenettverk eller partnerskap for temaer som man ikke har direkte ansvar for.

Servicetorg for næringslivet: Vi må kunne tilby ekspertisen man har på nasjonale forskningsvirkemidler og EU-programmer som en støtte for næringslivet i Østfold. Ved å lage og markedsføre ett kontaktpunkt kan vi synliggjøre denne ekspertisen og gjøre det enklere for interesserte bedrifter. Målet er at flere Østfold-bedrifter skal motta støtte fra nasjonale eller europeiske forskningsprogrammer enn i dag.

Næringsriket Østfold: Partnerskapet for næringsutvikling må først og fremst sørge for raskt å øke antallet arbeidsplasser i vår region. Mer langsiktige prosjekter skal kun være en mindre del av arbeidet.

SYKKEL OG GANGE

Gang- og sykkelveier: Regjeringen har åpnet for forenklede løsninger innen gang/syssel. Vi ønsker flere meter g/s-vei for pengene som bevilges. I tillegg til allerede vedtatte prosjekter i fylket, bør vi påbegynne flere prosjekter i 2017. Flere steder er det prosjekter som kan delta i forsøket med å bygge g/s-veier forenklet.

Sysselby: Flere byer som for eksempel Moss følger opp egne vedtak om sysselby og bruker mange millioner til investeringer i gang/syssel. Mye av disse investeringene skal brukes der hvor det er fylkesveier. Derfor bør fylket stille opp med midler for å dekke sin andel på disse veiene.

Bysyssel: Vi vil støtte innføring av bysysselordninger i byer hvor det ligger til rette for det.

MILJØ OG KLIMA

Klimagassutslipp: Satsing på syssel/gangveier og kollektiv er sentrale grep for å redusere klimagassutslipp. Alle nye fylkeskommunale tjenestebiler og nye drosjer skal benytte lav eller 0-utslippsteknologi når teknologien tilsier dette.

Nybygg: Ved nybygg og vedlikehold av bygg skal fylkeskommunen legge til grunn de retningslinjer som staten arbeider med for å redusere klimagassutslippene, herunder vurdere passivhusstandard og nullenergistandard. I tillegg skal vi alltid vurdere om vi kan bruke tre som byggemateriale.

SKOLE

Fritt skolevalg: Det innføres fritt skolevalg ved de videregående skolene fra og med skoleåret 2018/2019, slik at elevene fritt kan søke skoleplass i prioritert rekkefølge samtidig som man søker om linje. Egen sak om gjennomføringen legges frem for Fylkestinget og det skal samtidig legges til rette for samkjøringen med det nasjonale frie skolevalget over fylkesgrensene.

Styrket skolehelsetjeneste: Østfold fylkeskommune skal oppfylle normene for en forsvarlig skolehelsetjeneste. Fylkeskommunen bør inngå et samarbeid med kommunene om en styrking av denne viktige tjenesten hvor vi også bruker egne midler. I dette arbeidet skal man sikre en tverrfaglig skolehelsetjeneste som sikrer elevene et best og bredest mulig tilbud, der også psykiatriske sykepleiere kan inngå.

Kompetanseheving: Det forutsettes at vi i samarbeid med de videregående skolene sørger for å søke på de kompetansehevingsmidler for lærere som stilles til disposisjon fra sentrale myndigheter.

Friskoler: Fylkeskommunen skal være positiv til privatdrevne skoler som et supplement til de offentlige skolene.

SAMFERDSEL

Fylkesvei: Vi har opplevd at Statens vegvesen ikke har planlagt tilstrekkelig med prosjekter som kan gjennomføres, slik at pengene som er satt av ikke blir brukt. Vi mener vegvesenet må få en klar bestilling om å ferdiggjøre prosjekter slik at de kan settes i gang umiddelbart etter bevilgning.

Fylkesveier som ikke holder godkjent standard når det gjelder bredde og akseltrykk, og som er viktige for næringslivet, bør prioriteres.

Tverrforbindelsene: Planleggingen av tiltak på fv120 må raskest mulig komme i gang nå som det er klart at veien forblir vårt ansvar. Opprustningen av tverrforbindelsene må videreføres, med prioritet for fv120 der trafikken er størst. Vegvesenet får fullmakt til å få til raske og gode løsninger ved å gå i dialog med kommunene og grunneierne. Vi ønsker å bedre fremkommeligheten for vogntog, gi større muligheter til sykling langs veien og gi større trygghet for bilistene.

Fv21 er også en viktig vei for næringslivetsom knytter Østfold sammen, og kan inngå som en av tverrforbindelsene vi prioriterer å oppgradere.

Østfoldpakke: Fylkesrådmannen gis i oppdrag å legge frem en sak om en Østfoldpakke for samferdsel i Østfold, etter modell av Oslopakkene.

Investering i vei: Det gjennomføres en storstilt satsing på vei, med et låneopptak som bidrar til en vesentlig standardheving. Dette vil bety mye for innbyggerne i Østfold, men gjøres ikke minst av hensyn til næringslivets behov for god infrastruktur. Dette er dermed en investering i arbeidsplasser og verdiskaping.

Jernbane: Fylkeskommunen må bidra til fortsatt fremdrift for Intercity frem til riksgrensen og påkobling av Østre linje syd for Ski. Det skal være en prioritert oppgave at vi påvirker sentrale myndigheter for å sikre dette. Det vurderes å gjenåpne for persontrafikk på jernbane mellom Rakkestad og Sarpsborg.

Havnene: Fylkeskommunen anbefaler havnene å følge de statlige føringene om å få til et formalisert samarbeide mellom havnene i Østfold.

Kollektiv: Følge opp gjennomgangen av kollektivtrafikk i Østfold med bedre tilrettelagte ruter. Man kan vurdere å bruke mer flexx i et samarbeid med lokale drosjeselskaper som også gjør det til en mer praktisk tjeneste. Vi må gå videre med en avtale med NSB hvor våre billetter også kan brukes på togene internt i Østfold. Avtalen om billettsamarbeid på Østlandet må raskest mulig gi konkrete resultater. Vi må tilpasse TT-ordningen slik at alle midlene blir disponert, og fortsette arbeidet for universelt utformet kollektivtransport.

Miljøvennlig transport: Østfold har vært et foregangsfylke når det gjelder biogass, og skal vi beholde posisjonen må vi fortsette å prøve ut ny teknologi som i det kommende elbussforsøket i Moss.

HELSE

Tannhelse: Tannhelseområdet må fortsatt utvikles i fylkeskommunal regi, men bør i tillegg ta i bruk større grad av private og kommunale tilbud for å møte lokale behov.

Folkehelse: Fylkeskommunen begrenser sitt arbeid med internasjonal folkehelse og utvikling av planer, og konsentrerer heller innsatsen lokalt og på konkrete tiltak.

Helsetilstanden i fylket: Det viktigste grepet vi kan gjøre for å bedre innbyggernes helsetilstand er å levere gode tjenester. Med sikre veier der får skader seg i trafikken og en god videregående utdanning der mange gjennomfører med gode resultater vil vi også se resultater på folkehelsestatistikken.

Inntekter	2018	2019	2020	2021
Kutt i disposisjonspost FU og komiteer	1,5	1,5	1,5	1,5
Omdisponering fylkesscene	17,3	0	0	0
Ytterligere 0,5 % effektivisering	15	30	45	60
Reduksjon politisk styring	1,5	1,5	1,5	1,5
Udisponert regionalfondet	4	0	0	0
Udisponerte nye midler regional utvikling	5	0	0	0
Utbytte Østfold Energi	15	30	60	60
SUM	59,3	63	108	123
Utgifter				
Styrking av skolehelsetjenesten	5	5	5	5
Mer midler til næringsutvikling	4	4	4	4
Satsing på kultur i hele fylket	20	0	0	0
Etter- og videreutdanning opplæring	4	6	6	6
Storedahl - lydskulptur	1,5	0	0	0
Kulturformål, herunder økt prod.støtte	1,2	1,2	1,2	1,2
Økt satsing på g/s	5	5	5	5
Trafikksikkerhetstiltak	1	1	1	1
Styrket veivedlikehold	7	7	7	7
Standardheving tverrforbindelser	2	5	10	20
Styrket kollektivtilbud	5	5	5	5
SUM	55,7	39,2	44,2	54,2

Totalt	3,6	23,8	63,8	68,8
---------------	-----	------	------	------

(tall i mill. kr.)

Votering:

Siv Henriette Jacobsens forslag ble vedtatt mot 4 stemmer (H, FrP, V) avgitt for Simen Nords forslag.

Fylkesrådmannens forslag til innstilling ble vedtatt

Fylkesutvalgets innstilling 08.06.2017:

Rådmannens forslag ligger til grunn. Alle forslagene følges opp gjennom egne saker med detaljer for gjennomføring:

[Flertallspartiene i Østfold fylkeskommune vil satse sterkt på kompetanse, skole og full læreplassdekning for å takle fremtidens utfordringer og utløse fremtidige muligheter.](#)

Det er viktig at fylkeskommunens økonomiplan blir et viktig bidrag til å løse de virkelige store utfordringene for Østfold. Læreplass til alle som har behov for det og arbeid til alle er sentrale tema. Det grønne skiftet vil stille krav til omstilling. Det er også viktig at Østfold fylkeskommune utnytter mulighetene i det grønne skiftet til næringsutvikling, ikke minst gjennom samfunnsutviklende innkjøp og anbud og fylkets egne næringssetninger gjennom Næringsriket Østfold og det løpende arbeidet i næringskomiteen. En økende dreining av transporten mot kollektiv, gang- og sykkel er også en sentral del av denne satsingen.

Der det er mulig skal fylkeskommunen bidra inn i felles partnerskap. Det bidrar til økt forankring av satsingene og til en fordobling av midlene. Fylkeskommunen vil også bruke eksterne prosjektmidler mer strategisk. Dette gjelder ikke minst bruk av INTERREG og EU programmer. Disse midlene bør i større grad bidra til å løse kjerneoppgaver og strategisk viktige oppgaver for fylkeskommunen. For å utnytte disse mulighetene bør fylkeskommunen i større grad ta flere egne initiativ og være prosjekteier.

Skole:

[Full læreplassdekning, kompetanseløft for lærere, voksenopplæring og redusert frafall](#)

Skolebruksplanen vil behandle investeringsbehov og tilbudsstruktur*. Ut over dette har arbeidet for å bedre kvalitet og redusere frafall høyeste prioritet. Full læreplassdekning, økt trivsel og styrking av de grunnleggende ferdighetene er de tre viktigste tiltakene for å nå dette målet. For å være

skodd for framtiden er et kompetanseløft for lærere, økt satsing på voksenopplæring og oppfølgingstjenesten viktig.

Tiltak i økonomiplanen:

- Målet om full læreplassdekning styrkes ved å inngå flere intensjonsavtaler om læreplassgaranti med flere bransjer.
- For å sikre fornyelse av videregående opplæring i Østfold, er det behov for et kompetanseløft slik at flere lærere får tilbud om etter-/og videreutdanning blant annet gjennom ordningene «Kompetanse for kvalitet» og «Kompetanse for mangfold» samt teknologi og læring. Kostnad: 6 millioner (3 mill. over 2 år)
- Styrke tilbudet til elever som er under oppfølgingstjenestens ansvar. Kostnad: 500 000 samt sikre et tettere samarbeid med NAV og undersøke muligheten for å søke statlige midler.
- Ekstra innsats for å få ned ventelistene på voksenopplæring. Også gjennom bruk av Studieforbund. Kostnad: 2 millioner.

*Av hensyn til fremdrift må økonomiplanen være førende for tiltakene på Fredrik 2 og St. Olav.

Klima og miljø: klimanøytral drift og sikring av biologisk mangfold

Norge har forpliktet seg til å bli karbonnøytralt innen 2030. Hele 30 prosent av det innenlandske utslippskuttet kan og må tas i kommunesektoren. Fylkestinget vil bidra med klimanøytrale bygg og kjøretøy og vil vektlegge klimanøytrale løsninger i alle anbud. I tillegg er det viktig å sikre en helhetlig forvaltning av naturressurser og biologisk mangfold.

Tiltak i økonomiplanen:

- Det etableres et restaurering/reetableringsprosjekt i partnerskap med blant annet fylkesmannen og kommunene for å sikre og fremme biologisk mangfold. Kostnad: 1.5 mill.
- Ta et politisk initiativ til en helhetlig forvaltning av Oslofjorden.
- Fremme snarlig reetablering av dyrka mark samt sikre at jordflytting skjer faglig forsvarlig.
- Etablere et fond for å ta i bruk energieffektive løsninger som solenergi på egne bygg. Kostnad: 4 mill.

Folkehelse: Partnerskap gir forsterket satsing:

Sosial ulikhet i helse er en av Østfolds mest grunnleggende utfordringer. Arbeidet med å sikre folkehelsen er grunnleggende for å utvikle Østfold på en god måte til best for innbyggerne. En satsing i partnerskap bidrar til bedre forankring og en fordobling av fylkeskommunens midler.

Tiltak i økonomiplanen:

- Øke Regionale folkehelsemidler for å hente ut flere eksterne midler. Dette inkluderer også muligheten for å utvide ordningen med parselhager til flere kommuner. Kostnad: 1.2 millioner.
- Sette av søkbare midler som skal benyttes til aktivitet innen friluftsliv. Målsetningen er å iverksette lavterskeltilbud for økt folkehelse, inkludering og mer naturglede. Kostnad: 250 000.

Samferdsel: Mer sømløse kollektivtilbud, bein og sykkel.

Vi har over tid satset på gang- og sykkeltilbud i Østfold fylkeskommune. Dette er et arbeid som også vil bli prioritert fremover. I tillegg vil satsingen på å få flere til å kjøre kollektiv intensiveres. Østfold fylkeskommune vil bidra til satsing på ny teknologi og fornybare løsninger. Vi vil også bidra aktivt og positivt til fortgang i bypakkene (Nedre Glomma og Mosseregionen.) Å sikre utbygging av dobbeltspor helt ned til Gøteborg er også av største viktighet.

Tiltak i økonomiplanen:

Kollektiv:

- Prosjektet «Østfold tar bussen» er i prosess gjennom egen sak som blir behandlet i flere omganger i løpet av 2017. Det legges til grunn at arbeidsreisende prioriteres, samt at TT- brukere og bestillingstjenester for definerte brukere/Flexx gis et løft.
- Det ble våren 2017 etablert et samarbeid mellom Jernbanedirektoratet og ØFK for bedre samordning av priser, billetter og kapasitetsutnyttelse av tog og buss internt i Østfold. Dette arbeidet gis høy prioritet og må bli synliggjort gjennom økonomiplanene framover.

Ny teknologi og bærekraftige løsninger:

- Det vurderes å etablere et forsøksområde for autonome kjøretøy og førerløse busser.
- Slike full utbygging av ladestolper ved fylkeskommunale bygg gjerne gjennom støtte fra Transnova. Til dette settes av 3 mill. i et prosjekt.
- Det startes et arbeid opp mot ENOVA med tanke på å få etablert hydrogenfyllestasjon langs E6 i Østfold. Det er også ønskelig å være med på prosjekter som ser på forskjellige måter å produsere og bruke hydrogen.

Gang og sykkel-satsing:

- ØFK har et omfattende arbeid for å gjøre sykkel til attraktivt transportmiddel for flere. I det videre arbeidet er det ønskelig å samarbeide bl.a. med BaneNor om utnyttning av driftsveiene langs jernbane og gamle jernbanespor som bidrag til et helhetlig sykkelvegnett i Østfold.
- Arbeidet med kartverk for sykkeltraseer i Østfold skal gis prioritet.

- Prosjektene med gang og sykkelvei på Hvaler og Skiptvet må følges opp fremover.

Vei

- Økt dekkevedlikehold/reduksjon etterslep 1. million

Næringsutvikling: Følge opp utvalgte satsinger og realisere nye muligheter

Det grønne skiftet gir økte muligheter innen næringer der Østfold har et særskilt fortrinn og kompetanse slik som trebaserte næringer, skog og jordbruk. Det åpner også opp for helt nye muligheter basert på blant annet solenergi, biogass, resirkulering og smart energi.

Arbeidet i Næringsriket Østfold og i Næringskomiteen må innrette seg på å utnytte disse mulighetene. I tillegg er det viktig å følge opp økonomiplanens føringer slik at både fylkeskommunen og kommunene i Østfold kan utnytte muligheten gjennom leverandørutvikling, innkjøp og anbud.

Østfold har en rik industritradisjon og stor produksjonskompetanse. Det er viktig å utnytte vår industrikompetanse både til å videreutvikle og trygge eksisterende industri men også systematisk utnytte eksisterende kompetanse, nærhet til markedet og muligheter for automatisering til etablering av ny industri i Østfold. Østfold har også en lang kystlinje og maritim industri. Det er viktig å legge til rette for at denne industrien får mulighet til test og utvikling av prototyper i våre kystområder.

Tiltak i økonomiplanen:

- Bruke partnerskapet i Næringsriket aktivt for å realisere funnene i verdiskapningsanalyse for landbruket og øke verdiskapningen i næringen - rettet mot grøntsektor og skogbruk.
- Fylket skal fortsette sin satsing på mat og reiseliv blant annet gjennom Guldkorn og Visit Østfold.

Kultur: Flere regionale anlegg og støtte til og i østfold

Arbeidet med å etablere flere regionale idrettsanlegg trappes opp. Etablerte anlegg og bygg – også skolebygg utnyttes bedre gjennom bedre tilgjengelighet, en bevisst policy og gode avtaler som kommer allmennheten til gode. Et felles kulturløft og felles kulturopplevelser er viktig for å binde Østfold sammen. ØFK vil derfor fortsette å satse på kultur over hele fylket.

Tiltak i økonomiplanen:

- Bidra til mer systematisk bruk og sikre god tilgjengelighet til skoler og skoleanlegg for frivilligheten i Østfold.
- Jobbe videre for å etablere et Regionteater i Østfold
- Bidra til et løft innen bygningsvern/kulturminner. Kostnad: kr. 500 000.

- Anleggsløftet ligger fast. Det mobiliseres videre for konkrete interkommunale løsninger i fylket.
- Gjenopprette støtten til Kirkens SOS og funksjonshemmedes organisasjoner. Kostnad: kr. 300 000 samt oppjustere støtten til eksterne organisasjoner med 200 000. Samlet kostand 500 000.

Tiltak	Kostnad	Finansiering
Kompetanseheving lærere	6.0	Overskudd Østfold Energi
Styrke Oppfølgingstjenesten/reducere frafall.	500 000	Udisp. Drift
Ekstra innsats Voksenopplæring – få ned ventelister	2.0	Overskudd Østfold Energi
Biologisk mangfold	1.5	Overskudd Østfold Energi
Solenergi/energieffektivisering	4.0	Udisponert regionalfond
Folkehelse	1.2	Udisponert drift
Friluftsliv	250 000	Overskudd Østfold Energi
Økt støtte bygningsvern	500 000	Overskudd Østfold Energi
Ladestolper	3.0	Overskudd Østfold Energi
Økt dekkevedlikehold	1.0	Overskudd Østfold Energi
Gjenopprette støtte til Funksjonshemmede og kirkens SOS samt oppjustere øvrige.	500 000	Udisponert drift.
Inndekningsbehov	20.45	20.45

Inndekning anvisning:

Overskudd Østfold Energi: 14.25 millioner

Drift udisponert: 2.2 millioner

Udisponert regionalfond 4 millioner

